

vis træffe et eller andet Spørgsmaal frem og behandle det. Jeg mener med de Sagskyndige dem, som kaldes til i Kommissioner for at udtale sig om Landets Forsvar, og baade i 1872 og i 1879 have Søofficerer siddet sammen med Landofficerer og udtalt sig om den Forsvarsplan, som ligger til Grund for det, den nuværende Regjering mener er rigtigt med Hensyn til vort Forsvarsvæsens Udvikling. Det, at der kommer en Enkelt eller selv To og underskrive en Afhandling, som udtaler andre Anskuelser, bethyder i den Henseende slet ikke Noget. Det er for det Første Detailspørgsmaal, der kommer frem, og dernæst have de Enkeltes Meninger om saadan Noget ikke meget at bethyde. Naar den ærede Ordfører for Høsten kom ind paa at omtale de forskjellige Meninger i Flaaden, navnlig med Hensyn til Kjøbenhavns strategiske Betydning, vil jeg gjøre opmærksom paa, at den, der under Navn har udtalt sig om dette Punkt i Dagbladet, Kommandør Hansen, siger, at det han vilde vise i Bogen — den bekendte Bog — hvis den var kommen ud, var, at Kjøbenhavn havde kun ringe strategisk Betydning under en Neutralitets-Politik, fordi Operationen vilde gaa gjennem Store Belt, men saa siger han jaantidig dermed, at Kjøbenhavn dog er et Punkt, som for enhver Pris maa fastholdes. Det viser altsaa, at Manden ikke aner, hvad et strategisk Punkt er; thi et Punkt, der er af den Betydning, at naar det gaar fløiten, er Botten ude, er i eminent Forstand et strategisk Punkt. Altsaa, han modtager sig selv paa den Maade. Med andre Ord, Manden er aldeles enig med os i, at Kjøbenhavn er Landets vigtigste strategiske Punkt. — Dernæst bebrejdede den ærede Ordfører mig min Udtalelse om Bælgerfolket. Jeg tror virkelig, han deri gjorde mig Uret. Min Mening med Hensyn til Bælgerfolkets Stilling til dette Spørgsmaal er jo den, at jeg mener, at den enkelte Bælger ude omkring i Landet umulig kan vide, hvilken virkelig Betydning Kjøbenhavns Besættning har for Landets Forsvar. Det kan derimod Repræsentanterne staffe Oplysning om. De kunne navnlig gjennem de Oplysninger, Ministeriet stuffer tilveie, undersøge Sagen. Det er noget ganske Andet. Derfor har jeg altid fundet det naturligt at forhandle med Repræsentanterne, og naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holslein-Ledeborg) henviste til at forhandle med dem i Stedet for at gjøre det, jeg nu har gjort, vil jeg sige: Hvad har den nuværende Regjering da lige fra 1875 gjort Andet end villet forhandle med Repræsentationen om denne Sag? Den

har forelagt Sagen den ene Gang efter den anden, men den er ingen Velkommen, indtil den ærede Opposition selv i Slutningen af Marts eller Begyndelsen af April 1885 afbrød Forhandlingerne. Sagen har virkelig været henvist ofte nok til Forhandling her, saa det skal det ærede Medlem ikke komme og bebrejde os, at vi ikke have villet forhandle denne Sag. — Dernæst bebrejdede det ærede Medlem mig som Medlem af Regjeringen, at man, naar man troede, at Oppositionen havde et Program, saa ikke har sig anderledes ad sidste Foraar, at man saa ikke, da det nu ikke kom frem, søgte at fremkalde det ved at indkalde Rigsdagen igjen. Jeg skal hertil sige, at man kan jo ganske vist tro paa, at der er et saadant Program — jeg har virkelig troet det, og navnlig troet, at det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bojsen) havde en bestemt Plan, som ved en eller anden Leilighed skulde komme frem — men jeg maa dog sige, der er Grændser for, hvor længe man kan vente. Da det ikke kom frem ved den Leilighed, kunde jeg ikke se nogen Mulighed for, hvorledes man skulde fremkalde det. Naar altsaa Regjeringen var i den Situation, at man mente, at de politiske Forhold nødvendiggjorde, at der gjordes noget Mere end hidtil for Landets Forsvarsvæsen, var det naturligt, at man ikke ventede længere. Naar det ærede Medlem sagde, at jeg skulde have foranlediget, at Rigsdagen var bleven indkaldt igjen, saa var der ikke Spor af Grund for mig til at foranledige det; thi jeg personlig havde ikke nogen Tro paa, at man vilde bevilge det eller forhandle Sagen mere i Juni end i Marts, og en vrøstløs Forhandling, en akademisk Undersøgelse eller hvad man vil kalde det, kunde ikke have Interesse for Landet. Jeg vidste jo, at selv saadanne Ting som Wunderingsstykker, der have staaet paa Finantsloven det ene Aar efter det andet, og hvis Nødvendighed den ærede Opposition saa let kunde forstaa, vilde de ikke bevilge. Hovedpunktet i det Hele er jo egentlig Opfattelsen af den politiske Situation, men derom skal jeg ikke strides med den ærede Ordfører; det kunde man blive ved med til Dommedag. Der har hver sin Mening. Jeg er overbevist om, at enhver Uheldet har den samme Mening som jeg, at vi leve i en meget krigerisk Periode, som bliver mere og mere truende Aar for Aar. Jeg skal ikke her undersøge, om det er den ene Mand eller den anden Mand, der er Skyld heri. Den ærede Ordfører vilde jo næsten antyde, at jeg skulde tro, det var den nuværende tydske Keiser. Jeg vil dertil for ikke at blive misforstaaet udtrykkelig sige,